

BAT

cement

REFERENČNÍ DOKUMENT
K NEJLEPŠÍM DOSTUPNÝM
TECHNIKÁM
REFERENCE DOCUMENT
ON BEST AVAILABLE
TECHNIQUES (BREF)

● **HORIZONTÁLNÍ**
pro jednotlivá průmyslová odvětví
● pro cementářský a vápenický
průmysl.

● **PRŮŘEZOVÉ**
pro všechna odvětví
● monitoring
● skladování práškových materiálů
● spalování odpadů
● ekonomické a vícesložkové aspekty.

MATERIÁL PŘIPRAVILY

Výzkumný ústav maltovin
Praha, spol. s r.o.

Svaz výrobců cementu a vápna
Čech, Moravy a Slezska

NEJLEPŠÍ DOSTUPNÁ TECHNIKA BEST AVAILABLE TECHNIQUE

VÝBĚR VÝROBNÍHO PROCESU:

- Pro nové závody a zásadní modernizace se za nejlepší dostupnou technikou pro výrobu cementářského slínku musí považovat pec na suchý způsob výroby s vícestupňovým předehříváním a předkalcinací.
- Spotřeba tepla odvozená od BAT je 3000 MJ/t slínku.

OBECNÁ PRIMÁRNÍ OPATŘENÍ:

- rovnoměrný a stabilní proces výpalu
- minimalizace spotřeby paliva
- minimalizace spotřeby energie
- pečlivý výběr a kontrola materiálů vstupujících do pece

OBECNÁ SEKUNDÁRNÍ OPATŘENÍ:

● PRO OXIDY DUSÍKU:

- primární opatření ke snížení emisí NO_x
  - ochlazování plamene
  - »Low-NO_x« hořák
- stupňový výpal
- selektivní nekatalytické redukce (SNCR)

● PRO OXIDY SÍRY:

- pro počáteční koncentrace do 1200 mg/m³
  - přidávání absorbentů
- pro počáteční koncentrace nad 1200 mg/m³
  - mokré pračky
  - suché pračky

● PRO PRACH:

- omezení emisí prachu z difuzních zdrojů
  - ochrana otevřených skládek proti větru
  - zkrápění
  - zpevněné vozovky, kropení a udržování vozovky
  - vysávání (mobilní a stacionární)
  - odsávání a odlučování v textilních filtrech
  - kryté skládky s automatickým manipulačním systémem
- účinným odstraňováním látkových částic z bodových zdrojů použitím
  - elektrických odlučovačů s rychlým měřicím a řídicím zařízením, zajišťujícím minimalizaci počtu výpadků na zvýšený obsah CO
  - vícekomorových textilních filtrů s detektory porušení textilií

emisní úrovně

SPOJENÉ S UŽITÍM BAT:

- denní průměry
- normální stavové podmínky
- suchý plyn
- 10% O₂

CEMENT

- NO_x 200 - 500 mg NO₂/m³
- SO_x 200 - 400 mg SO₂/m³
- Prach 20 - 30 mg/m³

EMISNÍ ÚROVNĚ / EMISNÍ LIMITY

Porovnání celkových emisních limitů v mg/m³ daných vyhláškou č. 117/1997 Sb. v platném znění pro cementárny se skutečně dosahoványmi výsledky a s emisními limity pro spalovny.

Emise v mg/m ³ * připravovaný limit		
Cementárny splňují i přísné limity pro spalovny nebezpečného odpadu!		
Škodliviny	limity pro spalovny	dosahované hodnoty v cementárnách
● Cl ⁻ (jako Cl)	30	1 - 11
● F ⁻ (jako F)	2	0,05 - 2
● Σ organických látek	20	5 - 15
● Σ Hg, Tl, Cd	0,2	0,007 - 0,1
● Σ As, Ni, Cr, Co	2	0,007 - 0,3
● Σ Pb, Cu, Mn	5	0,03 - 0,6
● Σ PCDD/F*	0,1 ng/m ³	< 0,05 ng/m ³

emise

CEMENTÁRNY A OCHRANA OVZDUŠÍ

KAŽDÁ HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST OVLIVŇUJE ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Stálá ochrana ovzduší je nedílnou součástí péče o životní prostředí. Pokud lidstvo průmyslovou činnost v období jejího poklesu i vzestupu dostatečně nekontroluje, může ohrozit svůj vlastní ekosystém a život v různých částech světa. Vždyť ozón, freony a další exhalace znečišťují vzduch stejně jako odpady zemi. Proto investice do ochrany ovzduší jsou dnes nedílnou součástí veškerého technického pokroku, aby čistota ovzduší byla i nadále ve znaku naší modré planety.

CEMENTÁRNY TRVALE SPLŇUJÍ VŠECHNY ZÁKONNÉ EMISNÍ LIMITY
A SVÉ EMISE PRŮBĚŽNĚ SNIŽUJÍ.
CEMENTÁRNY NEMUSÍ OD PŘÍRODY POUZE BRÁT, MOHOU I POMOCI.

CEMENTÁRNY A OCHRANA OVZDUŠÍ

VÝVOJ VÝROBY CEMENTU A EMISÍ TZL

Výroba cementu je v očích části veřejnosti stále ještě spojována s vysokou prašností a znečišťováním ovzduší.

Kořeny tohoto mylného názoru je třeba hledat v minulosti, kdy extenzivní hledisko výroby převyšovalo nad péčí o čistotu ovzduší.

Dnes je ale situace jiná!

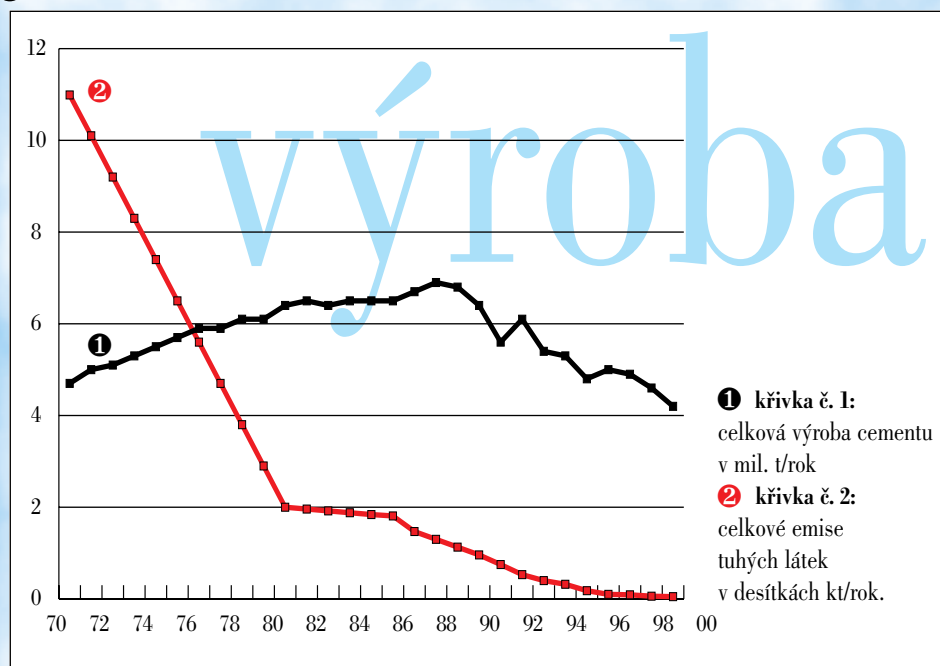
SKUTEČNOST JE OPRAVDU JINÁ

Počínaje rokem 1970 dochází k soustavnému snižování emisí tuhých znečišťujících látek (TZL).

Na poklesu produkce TZL se podílely jak modernizace a rekonstrukce stávajících závodů, tak výstavba provozů nových, nahrazujících staré, nevyhovující.

Porovnání roků 1999 a 1970:

- prakticky stejný objem výroby cementu
- snížení spotřeby tepla o 52 %
- nárůst produktivity práce 4x
- pokles tuhých emisí o 99,5 %.

NEKLESAJÍ ALE POUZE EMISE TZL

I emise dalších látek jsou v souvislosti s prováděnými opatřeními soustavně snižovány.

Emise CO výrazně poklesly v důsledku postupného vyřazování nejvýznamnějších zdrojů - vápenických pecí s koksovým palivem z provozu po roce 1989.

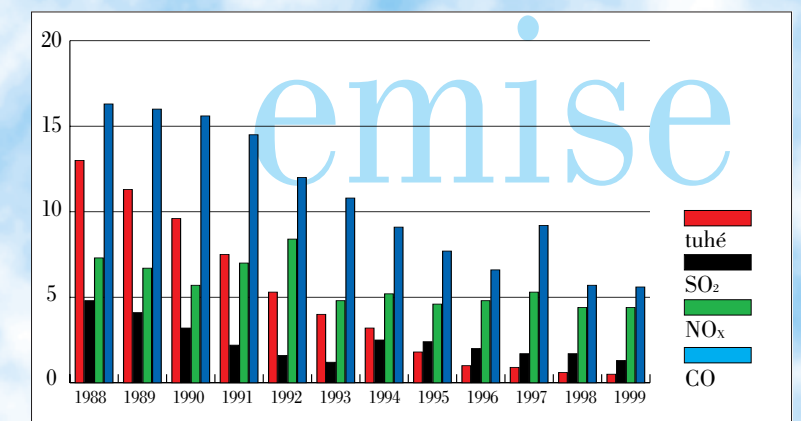
Emise NO_x a SO₂ klesaly v důsledku racionalizačních opatření v řízení provozu zařízení a pečlivého výběru používaných paliv a surovin.

NA CELKOVÉM SNÍŽENÍ EMISÍ SE PODÍLEJÍ TYTO NÁSLEDUJÍCÍ FAKTORY:

- Instalace moderních odprašovacích zařízení pracujících s účinnostmi přesahující 99 % a to nových vysoce účinných elektrostatických odlučovačů a textilních filtrů.
- Celková modernizace výrobních zařízení a racionalizace jejich provozu včetně přísného sledování všech provozních parametrů a udržování dobrého technického stavu.
- Zavedení a trvalé provozování kontinuálního emisního monitoringu, kdy jsou sledovány emise TZL, SO₂, NO_x a CO z vybraných zdrojů. Některé cementárny kromě toho provozují v oblasti závodu také vlastní imisní monitoring.
- Aktivní spolupráce cementáren a vápenek s orgány státní správy (ČIŽP, okresní a místní úřady) na poli ochrany čistoty ovzduší.

CEMENTÁRNY TRVALE SLEDUJÍ STAV OVZDUŠÍ

- **Kontinuální měření emisí**
  - tuhé znečišťující látky
  - NO_x oxidy dusíku
  - SO₂ oxid siřičitý
  - CO oxid uhelnatý
- **Jednorázová ověřovací emisní měření**
  - PCDD/DF polychlorované dibenzodioxiny a dibenzofurany
  - těžké kovy, zejména Hg - rtuť a Tl - thalium
- **Imisní a meteorologický monitoring**

EMISE CEMENTÁREN A VÁPENEK 1988 - 1999